

TARTALOM:

Z. Elek Béla: Földindulás. — Mikolai Elemér: Imádság. — —: Bibliamagyarázat. — Egy pataki diák: Nyílt levél a pataki diákokhoz. — Dr. Gulyás József: Nagy Béla életének és műveinek vázlatos áttekítése. — Z. Elek Béla: Az evangélizációról. — Vincze József: Apám. (Vers.) — Kolláth József: Keresztyén Ifjúsági Egyesületi Munka. — Sükös Pál: Emléke örökké élni fog... — Deák István: Emlék Páparól. — Szabó István: Lacika. — Z.: Könyvismertetés. — Berecz Árpád: Illusztrációk. — Hireink.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Főszerkesztő:

Z. ELEK BÉLA

1939. április—május hó.

Felelős szerkesztő:

VÁLYI JÓZSEF

FÖLDINDULÁS.

Mire ezek a sorok megjelennek Kodolányi János Földindulása túl lesz a századik előadáson. Egyetlen egyszer látni is megindító volt. Milyen hatással lehet azokra, akik többször látták, százszor játszották, naponkint sírnak és aggódnak a falvakban, Baranyában vagy másutt amiatt, mivel ez az új magyar dráma küzd?! Égszakadás nincs — csak lassú "földindulás!"

A koporsót már leszögezték. Temetési vádbeszéd támad a kitett koporsó mellől. Hatástalan. Nincs könny, nem indul meg a lélek. Csak a temetési menet indul lassan a téli temető felé. Ajtót, ablakokat szögezni visszatérnek. Így szoktak cselekedni ott, ahol már nincsen élet...

A szomszéd házban még éldegélnek. A fiatalok élni szeretnének. De nem engedi az após, az anyós meg a javasasszony. A „pióka szüle“ a falu „orvosa“, „tanácsadója“ — boszorkánya. Mindenütt ott van, ahol várják, szükség van rá „derékfájás“ miatt. Ő alakítja a közvéleményt, az „erkölcsöt“, ő a falu „lelke“ — ez a lelketlen csúf gonosztevő! ádáz sátán-katonája, a népszaporulat irányítója, fékezője. Az életben ő a „drámai hős.“ Minden vele kapcsolatban történik. Miatta erőtlennül meg a lelkész, az orvos, a vő, a fiatalasszony szentebb szándéka. Bujkál, szánandónak mutatja magát: ez rajta az ördögi bélyeg. Miatta telnek meg a temetők fiatalasszonyokkal. Ő dobja vissza Istennek az életre vágyó kicsi lelkeket. Ő tette átokká az Ormányságot és az ilyenek teszik Ormánysággá ezt az országot! Amíg van „pióka szüle“, addig sokan esnek le a létráról egyenesen a pokolba.

A pokolból nincs visszatérés, de van-e arra lehetőség, hogy ne zuhanjon oda a pusztuló magyar?!

Amikor ember semmit sem tehet, akkor tesz Isten csodát. Ez a család azért éled újra, mert istenfélő lett. Istenhez közel kerülve marad meg a lélek, a nép, a föld, az ország. Ez a darab nagy tanítása. Ezért nem „happy and“ a darab vége, nem „Deus ex machina“, hanem annak a hitnek továbbadása, hogy bármily tehetetlen és kegyetlen is ez a nép, ha Hozzá megtér — Isten kegyelmébe fogadja.

Úgy tudjuk, vidéki útra indul ezzel a darabbal a megújult Belvárosi Színház kitűnő együttese. Szeretnők, ha Sárospatakon is hirdethetnék: pióka szüle nélkül, újult erővel, Isten előtt kezd szebb életet a Földindulás népe.

Z. Elek Béla.

IMÁDSÁG

a Theol. Egylet április 22-i gyűlésén.

Örökkévaló Isten!

Minden munkánk kezdetén Te hozzád fordulunk segedelemért. Te hozzád, aki a hatalomnak, a szeretetnek és a kegyelemnek kiapadhatatlan forrása vagy.

Tudjuk Atyánk, hogy egyedül csak Te tarthatsz meg minket. Egyedül csak Neked van hatalmad arra, hogy minket, akik a világnézetek zürzavarában és sötéttségében botorkálunk, kivezess a legragyogóbb világosságra a Te evangéliumi világosságodra. Könyörgünk hozzád Istenünk, ne engedd, hogy olyan legyen a mi életünk útja, mint egy ködben eltévedt hajóé, amely késégbeesetten fut minden csalóka fény után. Ne hamis fények és felfogások után igazodjunk, hanem a Te egyszülött Fiad az Úr Jézus Krisztus legyen a mi kormányosunk. Ő benne adj nekünk erőt, és akaratot Ur Istenünk, hogy ha ködbe tévedünk is, legyen hitünk és akaratunk, amellyel áttörhessünk a ködön és sötétségen a Te örök világosságodba.

Adj nekünk ehhez Úr Isten szent akaratot, és terjeszd ki ránk kegyelmedet, az Úr Jézus nevében kérünk. Ámen.

Mikolai Elemér I. é. th.

Bibliamagyarázat.

Énekek éneke 8 : 6 „... erős a szeretet, mint a halál, kemény, mint a sír a buzgó szerelem ; lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai.“

Erős a szeretet. A legújabb bibliafordításban így olvasom : erős a szerelem. Vajon melyik hát az erős? A szeretet vagy a szerelem? Mert mi nem értünk egyet a kettő alatt. Az első szó üres frázissá színtelenedett, a másodikhoz sok földi tisztátalanság, érzéki mámor tapad. Károli ritkán használja ezt a szót : szerelem, de amikor a legnagyobbat akarja megéreztetni, így fordít : „Sem magasság sem mélység... nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől...“ (Róm. 8 : 39.) Félve használjuk ezt a szót, mert nem érezzük, hogy szép, tiszta és szent az „Istennek szerelme, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.“ Erős a szerelem, az első, a tiszta, az igazi. „A hegyre kicsalja a fürge diákot“ és újjong örömeiben : a szerelmes szeretné erővel magához ölelni az egész világot. Erő van benne : szívesen éjszakázik, nagy útakra vállalkozik, mert megérdemli az... Az első szerelem szent idején mindent megbocsát, mindent remél, szeretetével mindent elfedez. Nem tud elcsüggedni az, akiben erős a szeretet. És ez a legerősebb, aki nagyon szeret! Aki Istent szereti így, egyaránt vállal életet vagy halált Érette.

Szeretet és halál. Úgy összetartoznak, mint az összetett szó. Meg tudnánk-e

---

felelni a találos kérdésre: mi erősebb a halálnál? A szeretet, az túl éli az életet: a szeretet megmarad. (I. Kor. 13:13.) A szeretetről a halál tudna legtöbbet beszélni. És azok, akik azért haltak meg, mert szerettek. Ez az igazi „halálos szerelem.“ Ezért érezzük, hogy hősök szeretetéről, vagy hősi halálról írni egyet jelent. A hazaszeretet halált osztogat. Minden szerelmes „tékozló.“ Isten úgy szerette e világot, hogy egyszülött Fiát adta érte... A szeretet próbája a halál. Az igazi szeretet erre az áldozatra is szívesen adja magát. Énünk halálából támad a szent, tiszta szeretet. Isten halálos szerelemmel szeretett minket. Testvérem! — ne légy szeszélyes szerelmes; ebből a drága ajándékból van nekünk életünk! Ne dobd hát el magadtól az Isten szeretetét!

Kemény, mint a sír a buzgó szerelem. Isten „szenvédéllyel“ szeret minket. Csak ne lenne ilyen értéktelen, megfertőzött ez a szó: szenvédéllyel! A szerelmes vak. Nem látja szeretete tárgyának hibáit, mert nagyon szeret. Aki szeret, annak egyetlen gondja, hogy buzgón szeressen. „Muszáj szeretnie.“ Nem ismer akadályt. Egy kicsit igaz a közmondás: „Amantes a mentes.“ Hajlíthatatlan, törhetetlen. Kijózaníthatatlanul bele lehet részegedni a szeretetbe. De egyszerre értéktelenné lesz, ha nem az Isten nagy parancsolatait teljesítjük vele. Mindenki szeret valakit, de nem mindegy, hogy kit szeretünk így. Szeressük Istent, aki előbb szeretett így minket!

Lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai. Ezzel a tüzrel csak akkor van baj, ha kialszik. Amíg ég — „megtisztít minket minden bűntől.“ Sok bolond vágyakozás lehet a testben, de ez a tűz nem az Úrnak lángja, és ennek szenvédélye pokolra visz, halálra ad. Minden pusztulás égéssel jár. Nem ott van a nagy különbség, hogy lassú vagy gyors-e az égés, hanem ott, hogy kinek a szolgálatában ég el az életünk.

Olyan erős-e a szerelmed, hogy „sem halál, sem élet...“ el nem szakíthatják? Egyben feltétlenül „kálvinista“ módra kell élnünk. „Szívünket égő áldozatul az Úrnak ajánljuk!“

Nyílt levél a pataki diákokhoz.

A testvériség jogán szólok hozzátok. Nemcsak annak a „testvériség“-nek jogán, hogy jómagam is „pataki diák“ vagyok, de a testvériség, ami írásra készített, az, hogy magyarok vagyunk. Egymásnak testvére. Gondunknak kell lenni a másik testvérré! Látnunk kell a mások baját és segíteni is kell rajta. Ez a nyílt levél, amely általánosításban is személy szerint van néked címezve, „pataki diák“, testvérem, a testvérek bajának meglátásából születik, azért, hogy Benned meg a testvérek baján való segítség szülessen meg. A „testvériség“ szólásra készítő joga egyúttal kötelesség is. A „pataki diák“-nak kötelessége szólni; és nagy kiváltsága, hogy cselekedhet is, mikor baj van a közös magyar családban. Most még csak a szólás kötelességét teljesítjük, de mindnyájunkra vár a kiváltság betöltése.

Amiért szavunkat felemeljük, annak oka ez: bajban van a magyar föld. Ez olyan megállapítás, amit mindenki tud. Úgy látszik, hogy ezt megállapítani felesleges szócséplés. És mégsem üres szólam, mert megtölti tartalommal a magyar nép jajja. Az a föld baja, hogy másé, idegené. Azé, aki csak belőle, de nem érte él. És ez a magyar nép jajja, elfojtott panasza, bogy bujdosó a hazá-

---

jában, földnélküli a saját földjén. Azoknak a millióknak a jajját halljuk, kiknek feje felett másé a fedél. Azoknak a sápadt gyermekeknek a szemébe nézünk, kiknek kenyérből sem jut elég. Jajgat a harang szava is, mert csak halott magyaroknak szól már bucsuzóul temetésre. A bajt és jajt sem letagadni, sem szépitni nem leset. Most hallgatni és tétlenül maradni nem hanyagság, hanem egyenesen bűn. Tovább hallgatnod nem lehet „pataki diák.“ Még akkor sem, ha sokan azt szeretnék, hogy tovább is némán nézd szegény magyar testvéred fájdalmas arcát, hulló könnyeit. A falud, a néped sebét mutatja. Bajban van a föld, amiből vétettél, amely táplál s egykor betakar. Jajgat a néped, amihez köt a véred lüktetése, a szavad rezdülése. Kongasd meg a vészharangot, kiáltsd az alvók fülébe: „baj van,“ és mert baj van, jöjj a bajon segíteni!

A bajon segíteni, a jajt csitítani jöjjetek. Álljunk bele abba a csatasorba, amelyik a magyar földért csatáz. Nekünk is honfoglalóknak kell lennünk. Magyarok számára kell elfoglalnunk újból ezt a földet. Amiért a szavunkat felemeljük és amihez a te erődre van szükség, hogy a magyar föld a magyaroké legyen. A pataki diák, te, nem hiányozhatsz onnan, ahol imádsággal, verejtékes munkával az új és az igazi magyar jövődöt szolgálják. Ezt tűzzük ki hát célul: *egy magyar családot magyar földhöz juttatunk.* Dunántul veszni indult földjét visszavesztük a magyaroknak.*

Erőm kevés ahhoz, hogy ezt a célkitűzést elfogadhatóvá tegyem. A magyar élet parancsoló szüksége ez, amit nem indokolni, hanem betölteni kell. Ezt a célt az indokolja, hogy magyarok vagyunk és akarunk lenni, mert:

1. Annyit mondhatunk magyarnak a magyar földből, amennyit a magyar testvérek sajátjuknak tudnak belőle. Annyiban tesszük magyarrá országunkat, amennyi nincstelen, névtelen, mártír magyarnak csak egy talpalatnyi földet is adunk. Csátát veszítettünk a népek csatáján, ahányszor egy hold föld idegen kezekbe került. És győzünk, ha egy talpalatnyit újból magyarrá tehetünk.

2. Ahány magyar ház, mindannyi erős magyar. Betonnál is erősebbek a vályogfalak, ha a falak közt magyar szó hangzik. A bölcsők a mi igazi fegyvereink. Az édesanyák a mi igazi hőseink. Gyermekek mosolya a jobb jövő biztató hajnalsugarai.

3. Amilyen mértékben összeforr a magyar a magyarral, olyan mértékben tartatunk meg. A közös sors vállalása, a terhek hordozása, az igazi nemzetépíték. A gyenge erősítése, a kétségbeesett bátorítása, az elveszett testvérek megkeresése: ez az igazi magyar élet igenlése. A jókedvből megtett második mérföld, a szívesen levett utolsó ruhadarab, a megkoplalt adomány-fillérek, a lemondás: ez a nemzet előrehaladása, sebeinek betakarása, gazdagsága és felmagasztaltatása.

Se célkitűzésünkkel, se a „mert“-jeinkkel újat nem mondtunk. Vannak ugyanis, akik előttünk járnak. És az, amit akarunk, nem utánczás, egyszerűen szolgálat. A járt ösvényen való járásunk azonban kell, hogy új átépítés legyen a cselekvő magyar élethez.

Hiszem, hogy gyenge szavam erős testvéri szívekre talál, mert így lesz a szóból tett, a tervből valóság. Pataki diák testvérem, vállald ezt a feladatot is és Isten a te szíved áldozatával is új, jobb és szebb életet épít a magyar földön.

Isten áldja meg életed és munkád.

Egy pataki diák.

* A telepítési mozgalom érdekében írt „Nyílt levél“ után még konkrétan is visszatérünk erre a kérdésre. (Szerk.)

Nagy Béla életének és műveinek vázlatos áttekintése.

Nagy Béla 1877. március 8-án született Ungtarnócon. Atyja: Nagy Menyhért ottani lelkipásztor, anyja: Szemán Juliánna. A papi család légköre rajta hagyta a bélyegét a gyermek lelkén. Elemi iskoláit édesanyja későbbi lakóhelyén, Mezőváriban járta, a gimnáziumot 1886—87-től 1893—94 ig Sárospatakon végezte. Mindvégig jeles diák volt. 1892—93-ban, mint VII. osztályos, jegyzője volt az Erdélyi-Önképzőkörnek. Versét emlékkönyvbe íratja a kör, Tristia-műfordítását I. díjjal jutalmazza, a Vörösmarty előtti eposzokról írt tanulmánya is díjat nyer. — Mint VIII. i. osztályos, elnöke a körnek s tevékeny részt vesz annak munkájában. Felolvas a kör 25 éves életéről, Erdélyi-ódája díjat nyer, elemzését emlékkönyvbe írják, Lenau-fordítását a díj felével jutalmazzák, beszélyét megdicsérik, Berzsenyi: Magyarokhoz — s Kisfaludy K. Irénejének fejtegetését díjazzák; az Állatvédő egyesület által hirdetett pályázatra benyújtott beszélye szintén jutalmat kap. Az 5 db. Kazinczy aranyat ő viszi el.

1894—95-ben I. éves hittanhallgató. A segélyegyletben bizottsági tag, az akadémiai önképzőben ellenőr Kazinczy ódája dícséretet nyer, s a 10 darab Kazinczy-aranyat ő nyeri el. Az Ifjúsági Közlönyben cikket írt Tompa Virágregéiről. — A következő (1895—96.) iskolai évben Kolozsvárra megy a theológiára, amelynek hallgatói az egyetemen is hallgatnak bizonyos tárgyakat. Az internátusban lakik. Ez időben itt jeles ifjak voltak (Garzó Béla, Borsos Károly, Hartman János, Tankó Béla, Bakóczi Endre, Szerenlei Béla s Patakról Zombori Andor és Zsoldos Benő). Az önképzőben alelnök, de tisztét hamarosan leteszi. Tevékeny része van a kör munkálataiban. (Emlékbeszédet ír Kazinczyról, a versenyszavalaton 1 aranyat nyer, a versenyszónoklaton második lesz, bírál, szaval stb.) — Minde sikere ellenére is a következő (1896—97.) iskolai évre visszajön Patakra. Mint III. éves, i. elnöke az akadémiai önképző-társulatnak s a Kazinczy-aranyakat ismét ő viszi el. A versenyszavalat 6 forintos díját nyerte. Bizottsági tag az Ifjúsági Egyletben, s elnöke a theol. segélyegyletnek. Az Ifjúsági Közlöny társszerkesztőségét ugyan hamarosan leteszi, de írogat a lapba (Leleplezés után, Gyerek (novella), Itthon vagyok (vers), A bölcsészeti szakról).

A következő évben (1897—98.), mint IV. éves, az Önképző i. elnöke, az Ifjúsági Egylet bizottsági tagja s elnöke a Hittanhallgatók Segélyegyletének, társszerkesztője az Ifjúsági Közlönynek, amelyből azonban csak 3 szám jelent meg. Az Ifjúsági Közlönyt később is felkereste soraival (1898—99: Radácsi Györgyről, Klasszicizmus és romanticizmus, Ovidius-fordítás, Emlékkönyvbe; XXIII. évf. 61.: Tizparancsolat.) A Kazinczy aranyakat, a latin műfordítás díját, a Vay ketős díj I. díját, a legjobb próza és versdíjat ő nyeri. Szavlati versenyen is díjat nyer. A március 15-i ódáját szintén díjazzák.

1898 ban tett I., 1899 ben II. lelkészképesítő vizsgálatot, jeles eredménnyel. 1898—99-ben szénior, s gimn. segédtanár volt (tanított az I. AB-ben vallást 4, mennyiségtant 6, földrajzot 6 órában.)

1899—1902 május végéig az utreclí egyetem hallgatója volt, de felhasználta az időt arra is, hogy Bern, Berlin s Edinburgh városát meglátogassa. Hazajövén,

1902 júniusától októberigi lelkészi teendőket végzett, előbb mint káplán, Tiszanánán, majd mint rendes lelkész, Egerben. Már külföldön kezdett behatóbban foglalkozni a theológiával; a Sárospataki Lapokban jelenteti meg két cikket; az egyik fordítás (Az evangéliumi kegyességről), a másik eredeti (Akadémiai tanrendszer) 1904. 1117). Theologiai magántanárság megszerzésére is gondolva, „Hogyan gondolkozott Pál apostol a feltámadásról“ címmel egy dolgozatba kezd. 1905 tavaszán az igazgató-tanács ajánlottai közül az egyházkerületi közgyűlés (13. pont) 37 szavazattal theologiai rendkívüli tanárrá választja az erkölcsani, dogmatikai s dogmatörténeti tanszékére. Itt buzgón munkálkodik s részint saját munkájának elvégzésével, részint a helyettesítések ellátásával (később is több ízben helyettesítette kartársait), pályaművek bírálatával érdemeket szerez arra, hogy 1908. október 1-én rendes tanárságra lépjen elő, miután a dunamelléki egyházkerület theologiai magántanárrá képesítő bizottsága előtt a képesítést megszerezte. Dolgozatának címe: Canterbury Anselmus satisfactio elmélete a Cur deus homo? című műve alapján (Sárospatak, 1908.); a hivatali esküt 1909. március 6-án tette le s székét 1909. szeptemberében foglalta el „Mi a dogmatika normája?“ című értekezésével. (Nem jelent meg.) Hamarosan a dékáni tisztelet is ráruházták s azt több ízben viselte (1909—10, 1910—11, 1911—12). (1912—13: dékánhelyettes volt), 1913—14, 1918—19. (1917-ben is Novák Lajos halála után ő vette át újból a dékániságot.) Többször prodékánként is szerepelt. Nagy nyelvismerete volt (beszélt németül s hollandul, olvasott angolul, franciául). Az akadémián a francia nyelv tanára is volt több éven át (s hogy ezt minél jobban végezhesse, francia nyelvi ismereteit 1914 nyarán Svájcban is gyarapította), 1922—23. óta az angolt is tanította. A betegség korán megtámadta, úgyhogy az 1918—19. iskolai év második felében szabadságot kellett kérnie, 1924—25-ben szintén, 1927—28-ban hasonlóképpen s 1928. márciusában nyugalomba vonult. Egy darabig Patakon élt, majd Nyíregyházán lakott Béla fiánál s ott is halt meg (1939. január 17-én).

Tanári és irodalmi tevékenysége folytán hamarosan ráirányult a közfigyelem. Az 1915—16. iskolai évben a Kálvin-Szövetségnek lett választmányi tagja, 1924—25. óta a sárospataki egyház presbitere. Képviselő-jelöltnek is fel akart lépni, de mielőtt hivatalosan is azzá lett volna, beteg lett.

Irodalmi működésének bizonyosságai részint önállóan megjelent művek, részint folyóiratokban közölt cikkek. Önállóan megjelentek ezek: 1. A protestáns lelkész feladata. (Beköszönő beszéd.) Eger, 1902. 2. Bitzsius Albert—Nagy Béla: Egyházi beszédek (fordítás). Sárospatak, 1906. 3. Canterbury Anselmus satisfactio elmélete Cur deus homo? című műve alapján (Sárospatak, 1908). 4. Kálvin erkölcsi felfogása. Marosvásárhely, 1912. (Kálvin János-Szövetség kiadványa. 8. sz.) Zsinat előtt (alkalmi cikkek) Sárospatak, 1918. — Megjelent egy reformációi beszéde (Az élet könyve) és egy felolvasása (Megigazulás és praedestináció) A „mi örökségünk“ c. pataki kiadványban is. (Sp. 1918.) A Sárospataki Lapoknak, majd utána a Sárospataki Ref. Lapoknak is dolgozó társa lett. Cikkei gyakran vívást idéztek elő (1909. 466, 296: Theológiai Szaklap 1909: 38, Lelkészegyesület 33.); 1913: 277, 315, 350; 1916. 210, 1915. Jubiláris indítványok, 1917. 169: Lelkészképzés, 221: püspök-választás); 1918: Egyházi törvényeink két hiányáról. (191)—1921: 65, 119, 75, 86, 110. 1. Bírálatot, könyvismertetést több ízben is írt, (1915. 113, 1919: 21.) A Debreceni lelkészi tár. (IV. 324. 1. (Napi munka), V. 477. 1. (Husvétii urvacSORA osztásakor); VI. 279. (Templomszentelésre) több építő beszédét tartalmazza, bár ezekről Faludi Pál vagy hallgat, vagy fanyar han-

---

gon ismerteti egyiket a Sárospataki Ref. Lapokban (1910. 468. l.) Mint prédikátor, magvas, meggyőző, szellemes, figyelmet lekötő volt. A Protestáns Szemle 1915. évfolyamában Bismarck kereszténységéről írt egy cikket (490. l.) Felolvasást is gyakran tartott: 1909 telén Kálvin erkölcsi felfogásáról, 1915—16-ban a téli felolvasások során Kálvinista erkölcsiség, 1918. január—februárjában Budapesten Kálvinizmus és a politika, ugyanaz év májusában a Ritsche iskolájáról címmel a sárospataki értekezleten. Kéziratban maradt több egyházi és temetési beszéde s egy fordítása (Hilty : Glück) és néhány studium. *Dr. Gulyás József.*

*Az evangélizációról.**

Mielőtt az én szavam hangzanék az evangélizációról, hallgassátok meg Isten szavát a Lukács írása szerinti szent evangélium 12. részének 49. verséből: „Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak: és mit akarok, ha az immár meggerjedett?”

A szó „evangélizáció” — az evangélium hirdetését jelenti. Krisztus, amikor az evangéliumot hirdette, tüzet prédikált. Olyan tűzzel és lelkesedéssel hirdették az apostolok az evangéliumot, hogy annak a lángja lobog még ma is közöttünk, bennünk. Péter pünkössti evangélizációjára 3000 ember tért meg, mi csak azt kértük Istentől, hogy egyetlen lélek fogjon tüzet e 300 lélek közül.

„Tüzet dobni jöttem e világra.” — Azért jött Jézus, hogy mindent tűz emészessen?! Félelmetes a láng. Még élénken emlékezetében él e gyülekezetnek az a tűz, mely a szomszéd faluban pusztított elégetve a házak tetejét. Milyen megrendítő volt, hogy az egész falu fölé csak Isten szabad ege borított fedelet! Irtózatos a láng, mely hajléktalanná tesz, elpusztítja az életet, és egy életen keresztül szerzett minden vagyonunkat.

Néhány óra alatt száz meg száz ember életét olthatja ki a háború tüze. Sokan voltak közületek is a háborúban, a tűzvonalban. És csak alig néhány hónappal ezelőtt fenyegetően közel volt ismét a pusztító láng: értjük, érezzük, milyen rettenetes a tűz! A harag, a gyűlölködés, az emberi gonoszság lángja szüntelenül kergeti a lelkeket a gyehenna tüzére. Lángoló vérünk elégetheti ártatlanságunkat. Ha ég a vér, olyan hamar lángol a test! Ki tudja, hány forróvérű embert sodort már halálba ez a láng?!

Egyszerre megfagy bennünk a vér, megdermedünk: félelmetes ez a láng. Ez pusztít, rombol hatalmas erővel ma is közöttünk! Ezt a lángot nem kell szítani, nem kell hozni, ez a láng megöl minket!...

Mi nem ilyen tüzet hoztunk erre a falura!

Hideg télen olyan jó a házban a tűz mellé húzódni. Egy házban a tűz azért ég, hogy melegítsen. Az egyházban az evangélium tüze is azért ég, hogy melegítse a fagyos lelkeket. A háziasszony tudja igazán, hogy a mindennapi táplálék elkészítésében mennyire nélkülözhetetlen a tűz! Mikor leszáll az est, félelmen húzódnak közelebb hozzátok a kisgyermek. A sötétségből mindnyájan odamenekülünk, ahol világosság van. Mikor ennek az evangélizációnak vége lesz, egymásután gyulnak majd ki házatokban a lámpák. Lámpagyújtáskor gondolatok arra, hogy nem minden láng pusztít, a Krisztus tüze melegít, az életet készíti, világosságot nyújt. Abból a tűzből hoztuk, melyet Krisztus dobott a világba, me-

* Nagybáriban 1939. április 23-án gyülekezeti konferencián tartott előadás vázlata.

lyet négyszáznyolc év óta őriznek, táplálnak Patakon. Gyűjtogatók vagyunk, azok szeretnénk lenni! Egy szál gyufával nem gyűjthetünk meg egy gerendát, hanem csak egy kis papírszeletet. Ilyen kicsike a „mi tűzünk“ is. De hadd tegyek bizonyosságot arról, hogy a mi lelkesedésünk tüze megerősödött a ti szeretetetek lángjával. És miközben mi akartunk tüzet hozni, itt már találtunk evangéliumi tüzeket. Eddig csak itt-ott imbolygó lidércfényként volt szabad égni, ezután álljon lángban ez az egész falu: lángban a Krisztusért! Ne legyen szalma a szívetek — folytonéő lánggal égjétek! És a Krisztus tüze kiéget majd minden testies kevéséget: aranyló szeretet marad nyomában. Éget-e ez a tűz? Kaptatok-e belőle?

Először mi tartunk előttetek önvizsgálatot: tüzet kapunk sokszor. Magasra csap bennünk a láng. Szeretnénk elégni a Krisztusért. Azután minden kialszik... Pedig ha nem ég bennünk a pünkösti tűz, akkor hiába járunk közöttetek. Hiába készülök Isten szolgálatára én is, hiába leng vállamon a palást: ha az életem nem Krisztusért ég el, semmit sem ér. Hiába vagy itt a templomban, hiába vagy presbiter, gondos családfő, derék apa: ha nincs benned a Szentlélek tüzeből — nem vagy a Krisztusé! Életed elég, de, hogy Isten országának polgára légy, arra ez nem elég. De ha csak úgy világítasz is, mint temetői mécses, akkor is van célja életednek. „Jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre, s úgy szeretném, ha már égne.“ Ugy szeretné Jézus, ha itt most mindnyájan mint a Krisztus tüzétől lángra kapott fáklya lángja világítanánk, és elégnénk a sötét éjszakában. De sok szívet és hajlékot fel tudnánk melegíteni ezzel a szent tüsszel!

Jöttünk, hogy tüzet dobjunk. Kőszívű emberek és kőszívű emberek fiai soha sem fognak tüzet. Szeretnénk hinni, hogy egyetlen lélek mégis lángra lobbant itt. Szeretnénk látni, hogy egyszer ez a gyülekezet messze világító lánggal ég majd tüzet kapván az olthatatlan lángból.

Vége az evangelizációnak, lassan vége lesz ennek a napnak. Erősen bizunk abban, hogy új napra virradunk. Nincsen vége mindennek: holnap új nap kezdődik. Az evangélium tüzevel, lelkesedéssel kezdjük még ma új életet!

Z. Elek Béla.

APÁM.

*Napról-napra görnyedve jár:
Húzza vállát a százkarú Dolog
Nincs pihenő, nincs meghitt óra,
Jó ételek és vidító borok...*

*Napról-napra asszottabb lesz;
És ruháján egyre több a folt...
Mélyebb a sár és nehezebb a járás
És fárasztóbbak a nappalok...*

*Csak álmai virulnak még:
Ő még azt hiszi, úr lesz a fia;
Úr, aki mindig egészséges
És akit nem húz földig az iga...*

*Napról-napra ez ad erőt.
Ezért van: imája s veritéke
S nemszabadmegállni, pihenni sem,
Csak azután jöhet majd a Béke...*

*... Napról-napra görnyedve jár:
Húzzák vállát százféle bajok...
Szegény apám, drága fáradt ember,
Fáj a szívem, ha rád gondolok!...*

*Mert naponként biztosabb lesz:
Úr csak egy van és övé minden
S amim csak van és amim lesz,
Ő érte kell mind harcba vinnem.*

Vincze József.

Református Keresztyén Ifjúsági Egyesületi Munka.

Nyáron menetrend változás van a vasuton is. Az Ifjúsági Egyesületben is szükség van erre. A nagy munkák idején nem lehet hétköznapiakon semmit csinálni. Azt sem kívánhatjuk, hogy az egyetlen szabad vasárnapjukat az egyesület négy fala között töltsék el.

De nem szabad szétengedni nyárra sem az ifjúságunkat. De a nyári összejöveteleket tartsuk kinn a szabadban. Erdőben, mezőn, réten, vagy hegyen. S ne lombfűrészettel foglalkozzunk, hanem ezek az összejövetelek legyenek inkább kirándulások. Ha télen beszélgettünk a „Szépről“, most tanítsuk meglátni a természet csodás szépségét. A szántó-veető ember, aki kinn van mindig a nagy természetben, elmegy a sok sok szépség mellett, anélkül, hogy észrevenné. De mikor nem munkába megy, hanem vasárnap kísétál a hullámzó buzatábláit meg nézni, akkor Ő is fellélegzik: „Oh de szép“ Tanítsuk meg az ifjakat arra, hogy öntudatosan keressék mindig a természetben a szépet.

Ezeket a kirándulásokon legyen mindig bőven játék. Hiszen pihenés kell a munkában kifáradt fiúknak. S fejezzük be ezt is, mint minden összejövetelünket ének, ima és bibliamagyarázattal.

Rendezhetünk nyáron nagyobb kirándulást is. Erre már kell készülni. Egy ilyen kitűzött cél is mennyire össze tudja tartani az ifjakat. (Nálunk olyan örömmel emlegetik újra és újra „Megyünk nyáron Kassára!“)

Jó alkalom a nyár arra is, hogy a körülöttünk levő gyülekezetek ifjúságával megismerkedjünk. Nagy áldás az, ha két szomszédos gyülekezet ifjúsága egy nap össze tud jönni, közös találkozóra. Megbeszélhetik a terveket, a nehézségeket, a vágyakat, s új erőt meríthetnek egymás hite által is a munkára.

Az anyáknapj ünnepélyről ígértem még egyet-mást.

A mi kis temetőnkben van egy jelképes sír. Van egy kő is melléállítva, ezzel a felirással: „A Névtelen Édesanya emlékének.“ Hős az édesanya, s megérdemli, hogy valahányszor e sír mellett visz el az utunk, gondoljunk egy pár pillanatra az édesanyánkra.

Meg lehetne ezt csinálni a „Munkában eléző hős édesapa emlékének“ is.

Az anyáknapj ünnepélyünk, de minden ünnepély, melyet az Ifjúsági Egyesület rendez, viselje magán azt a bélyeget, hogy ezt református keresztyén ifjúsági egyesület tartja. Ne feledjük ki a műsorból tehát a gyülekezeti éneket, az imát és a bibliamagyarázatot.

Nálunk ez az ünnepély a „téli munka“ záróünnepélye is. Számoljon be azért egy tag az évi munkáról az ünnepélyen résztvevők előtt.

* * *

Mit csináljunk áprilisban az egyesületben?

Tartsunk minden vasárnap összejövetelt!

Testi munka képpen menjünk ki a szabadba, kirándulni, s töltsük időnk nagy részét játékkal. Jól esik ez a téli szoba levegő után.

Értelmi munka: A „Pósta.“ Beszéljünk a jelentőségéről. Tanítsuk meg a fiukat a postai úrlapok kiállítására. „Ismerjük meg hazánk földjét!“ sorozatban menjünk el képek útján a Kárpátaljára. Itt még úgy sem utaztunk.

Szociális munka: Menjünk ki a temetőnkbe egy napon, de ide nem vasárnap, s gyakoroljuk magunkat a szolgálatban! Szedjük rendbe a gazdátlan sírokat. Gyümölcsöztessük most azt, amit télen a „temető gondozás“-ról tanultunk.

Lelki munka: „Ifjú kövess engem!“ János 21 : 22. „Számot tart reád Isten!“ II. Kor. 8 : 5. „Ifjú, bizd életedet Krisztusra!“ Luk. 23 : 46. „Itt vagyok Uram, küldj el engemet!“ Ézsaiás 6 : 8.

Mit csináljunk májusban az egyesületben?

Május 7-én tartsunk a Leányegyesülettel közösen szeretetvendégséget. Beszélgessünk itt el a munkánkról. Számoljon be mindenki arról, mit nyert, vagy mit várt, amit nem nyert az ifjúsági, vagy Leányegyesületben?

Bibliatanulmányozásunk alapigéjévé vehetjük a 105. Zsoltár 1—3. versét. „Hálaadó Ifjúság.“ Hálát valamiért szoktunk adni. S most ha visszanezünk az elmúlt évi munkánkra, s ott is az „egy szükséges dologra“ van-e okunk a hálaadásra? Isten mindnyájunknak felteszi most a kérdést: „Nőttél e gyermekem?“ Nem a tudásban, nem a testi erőben, hanem lélekben!

Ha úgy érezzük, hogy nem, akkor hiábavaló volt vagy a munka, vagy mi a munka számára voltunk haszontalanok, de, ha azt érezzük, hogy nőttünk, akkor legyünk hálásak Istennek, aki adta a növekedést.

Május 13-én tartsuk meg az anyáknap-i ünnepélyünket. Ne feledjük el azt sem, amit már az anyáknap-i virágokról írtam!

Ezzel be is fejezhetném azt, amire én Isten kegyelméből vállalkoztam, hogy egy munkaévre (nem az enyémből,) az Istentől nekem adottakból elmondjak egyet s másit.

Tudom, gyarló módon adtam át azt, amit át kellett adnom, azért ne kezdjünk hozzá ennek a munkatervnek, vagy csak egyetlen egy pontjának a keresztülviteléhez, míg Istentől nem kértük volna az Ő erejét.

* * *

A következő számban még egy rövid összefoglalást szeretnék adni Isten segítségével.

A kegyelmes Istent pedig kérem, hogy az Ő erejével pótolja ki gazdagon e kis munkaterv erőtlenségeit, hogy még ezáltal is tudjunk nőni — mindig közelebb Ő hozzá!

Kolláth József IV. é. theol.

Emléke örökké élni fog.....

Ezek voltak az utolsó szavak, melyekkel búcsút vettünk egy ködös őszi délután Patak nagy fiától, Komáromi Jánostól. Emléke örökké élni fog..... így hullott reá a lezárt koporsóra rokonok, barátok, tisztelők szívéből, a halhatatlanság szent ígérete. Azóta sok kedves emlékezéssel, irodalmi ünneppel, ősi diák-búcsúztatóval építettek Komáromi Jánosnak olyan emlékkövet, amely a szívekben épült, hogy késő nemzedékek tanulsága is lehessen, az Ő örök mondanivalója.

Komáromi János az egész magyarságé volt. Írásai, mosolya, bujdosó magyarságának minden bánata, a vihorláti zúgó fenyvesek üzenete, melynek mindenkor ihletett hirnöke volt. De Pataké több volt. Pataké a szíve volt..... Az Alma Mater nem is feledkezett meg hű fiáról. Halálának évében ősi lobbantással

---

és egy szép irodalmi estéllyel élesztgette, táplálta az emlékezet tüzét. Bár ősszel — pironkodva kell megvallanunk — halálának első fordulóján nem lehettünk azok között, akik elzarándokoltak sírjához — legalább lélekben. Szolgáljon mentességül, hogy akkoriban a lelkek sokkal jobban el voltak foglalva az élet megőrzésével, hogysem a halál legyőzöttjeire gondolhattak volna. De hűtelenek akkor sem voltunk Komáromi Jánoshoz. Szerető szivek mélyén mihamar megfogant a kedves terv. Komáromi Jánost vigyék el oda, ahol mint kis mendúr olyan szívesen időzött, annyit bújocskázott; ahol annyi diákos csinytevéséről suttognak a fák, az — iskolakertben. Így érkezett el áldozatos szivekhez a „Komáromi Szoborbizottság“ kérése: segítsenek szobrot emelni Komáromi Jánosnak. Üzenjük Néktek — ifjú pataki diákok, az Öreg Pataki Diákoknak — akik Öt szerettedék, Vele együtt kergetőztetek az iskolakert lombjai alatt, halljátok meg a vén fák alkonyi zúgását. Milyen nagyon várják, hívják vissza a kis „Barla Jóskát“, beszélgetni kissé Korpa Jánosról és a perkupai száz farkasokról . . . . De ez még nem volt minden. Ez évben a pataki tógátus diákoknak egy kis munkás csapata indult el egyik Professzoruk vezetésével, hogy összegyűjtsön mindent, ami Komáromi Jánost jelentette Patak számára. Az egyik az életét írja, a másik a munkásságát ismerteti. Ismét más Patakot festi meg regényeiből. A negyedik megkérdi Tőle, hogy milyen volt a Főiskola, a pataki mendur, a tógátus diák és a pataki szellemiség az Ő korában. Sok mindent elmondott már sajátmagáról is írásaiban. Mégis szerejtellet kérjük mindazokat az Öreg Diákokat, akik közelről ismerték Komáromi Jánost és valami adatot, epizódot, kedves emléket tudnak Vele kapcsolatban, küldjék el hozzánk.* Szeretnők ha teljes lenne az a koszorú, melynek virága igaz, hogy csak néhány diákos tanulmány, de megejtő illata az — emlék Itt mondunk köszönetet azoknak, akik már eddig is sok adattal és megemlékezéssel jöttek segítségünkre. Köztük elsősorban az özvegynek, akinek ezenkívül köszönhetjük azt is, hogy legtitkosabb vágyunk, alig remélt tervünk, egy „Komáromi Emlékszoba“ berendezése itt Patakon — Isten segítségével megvalósulhat.

Végül Veled is volna egy kevés szavunk, kedves János bátyánk! Üzenjük Neked Öreg Pataki Diáktestvér, hogy a Kárpátok ormain kigyúltak a tüzek. Csoda történt! Megmozdultak szűkebb hazádban az ungi erdők, meg a beregi zombékosok. Esze Tamás úr zászlai újra ott lobognak a Verhovina láncain. S a vihorláti szél újra a Nagyságos Fejedelemtől regél a Te szeretett magyarjaidnak. Hej micsoda öröm dagasztaná kebledet, kedves János bátyánk, ha idelent lennél még manapság. Micsoda áldott barázdát szántanál magyar szivekbe, Isten-áldotta tolladdal. Hallod é odafent a zempléni harangok haza hívó szavát? . . . . Mélyen megrendülve üzenjük ezt Neked kedves János bátyánk. Te hívtad életre a kárpáti „mezitlábások rongyos gárdáját“ és azóta árad, egyre árad ez a „csattogó talpú“ különmény, miközben lobogva égnek a tüzek a Verhovina oldalán . . . .

Sükös Pál II. é. h. h.

EMLÉK PÁPÁRÓL.

Egy március közepe napon Pápára robog velünk a vonat. A föld fedve elég vastag hóréteggel, de a nap teljesen áttörte ezt a hideg levegőt, és külö-

* Az adatokat kérjük az „Ifjusági Közlöny“ Szerkesztőségének címére küldeni.

---

nösen a vonatban megéreztek, hogy mégis tavasz készül a természetben. Vincze Józsefet és engem küldött ki a Sárospataki Református Theologia, hogy elmenjünk Pápra és megismerkedjünk e csonka ország másik református végvárával. Multjában és jelenében teljesen testvér-intézet ez a két Theologia. Együtt küzdenek most is a szebb magyar református jövődő megvalósításán.

Mikor megérkeztünk theologus testvérek vártak az állomáson, azok akikkel éppen vezetett a szállásunk. Mikor végimentünk ezen a csaknem 24 ezer lakosu várososn, valami csodálatos csend és nyugalom honolt, semmi forgalom semmi lárma az utcákon, autót csak minden órába lehet talán csak látni. Mikor szállásunkra menve kérdezősködtem az egyik lakótársamtól, hogy miért van ez, azt válaszolta, hogy Pápa kiesik a Námetsországba menő utvonalak irányából és azért nem olyan forgalmas. Szállásom éppen a város másik végén volt, talán itt kell megjegyezni, hogy a theologusok nem internátusban laknak hanem magánházaknál. Pápa igazi diák-város éppen úgy mint Patak, csak több diák van benne. A Theologia a református gimnáziummal együtt a város közepén foglal helyet, nem válik annyira ki és nem uralja a várost annyira, mint a pataki főiskola. Az épület maga körülbelül a mult század nyolcvanas éveiből való, ennek a bal szárnyában van a Theologia. A régi kollégium most internátus. Méreteiben a Theologia kisebb mint a pataki, mindössze 4 terem áll a rendelkezésükre ez az egész intézet kívülről nézve; 2 előadó terem, egy olvasó amely egyuttal szeminárium terem is és egy tanári szoba amely egyuttal az igazgató szobája is. A hely szükhéz mérten nagyon ügyesen és helyesen be van osztva a tanterv, ugyhogy fennakadás nincs. A Theologia rendjében és programjában azonban elég sok az eltérés a patakitól. Felkelés teljesen az egyénektől függ, reggeli $\frac{3}{4}$ 8-kor van, a közös könyörgés az ami összehozza a theologus ifjúságot amely 8 órától $\frac{1}{4}$ 9 ig tart mindég egy theologus végzi. Aztán következnek az előadások 40 perces órák vannak, mindössze 30—32 óraszám van hetenként amelyet nagyon sokaltnak a fiúk, az ebéd $\frac{3}{4}$ 2 órakor van a konviktusban, utánna szabad az ember 7-ig mikor a vacsora van. Gyakorlati munka nem nagyon sok van. Érdekes, hogy az ének és zene náluk főtantárgy, amelyet nagyon szigoruan vesznek. Azt lehet mondani, hogy sokkal több szabadidejük van és ha valaki nagyon komolyan veszi a dolgát lehet tudományosan képezni magát, amelyet megkönnyít a nagykönyvtár is, mely olyan mint a pataki körülbelül és nagyon sok theologiai művet tartalmaz. Ifjúsági egyesületük van: a Tóth Ferenc kör, amely minden héten hétfőn tart gyűlést, vezetője dr. Török István professzor úr, általában aktuális kérdésekkel foglalkoznak, mikor ott voltam egy Moson megyei lelkipásztor tartott előadást a telepítésről, mely az egyke kérdéssel együtt már égető kérdése kezd lenni nemcsak a kormánynak, de az egész magyar társadalomnak is. Nagyon megrázta és felrázta a fiúkat ez az előadás és magukévá is tették a kérdést. Egy két embert kivéve elég távol állt az ifjúság ezektől a kérdésektől. Mintha a nagy tömeg magával rántana a dunántúl aránylag csekély reformátusságát, azt hiszem, hogy nem ott van a baj, hogy nincs elég magyar a dunántúlon hanem az, hogy nincs elég református. A dunántúli egyházkerület püspöki székhelye Pápa és különös, hogy az egész 24 ezer lakosból 3 ezer református van csak, nagyon kis szám és mégis nagy szerepet játszik a reformátusság (nem akarom azt mondani, hogy uralkodói szerepet). Erdemes megemlíteni, hogy most épül egy nagyon szép nagy kéttornyu református templom amelyet 7 évvel ezelőtt kezdtek el és most folynak a belső berendezés munkálatai. Templomba

---

még mindég a régi templomba járnak egy nem artikuláris hely, egy házsoron keresztül kell bemenni, harangja és tornya nincs. Már az új templomban harangoznak és az jelzi a templomba menést. Az új templom beosztása egyébként olyan mint a régié. Ha Patak igazi megismeréséhez kellett, hogy Pápara elmenjünk és onnan kellő távlatot kapjunk. Talán Pápát is így hazajövet Patakról ismerhetjük meg igazán. Az egész Theologia azt a benyomást kelti, mintha egy megújulásnak a küszöbén lenne, amelyet elősegítnek a Losoncról jött theológusok elég nagy száma, akik egy kis dinamikát, egy kis lendületet igyekeznek bevinni a theológus ifjúság közé. Amikor itthon ismét beleilleszkedek a saját theológiánk munkájába és irányába, az az utolsó benyomásom, hogy Patakot és Pápát valami láthatatlan szellemi szálak kötik össze, amelyek minden óriási távolságot leküzdének és évről-évre szorosabbá és vastagabbá fonódnak.

*Deák István
IV. é. th.*

LACIKA

Írta: SZABÓ ISTVÁN VII. o. t.

A hó leesett. A kertben, a szalmakazal tövében egy igen-igen nagy csizmanyom látszik. Biztosan az Isten lábnyoma — gondolja magában a kis Laci. — Biztos, egész biztos az! Hiszen az embernek nincs ilyen nagy lába! Hosszú; majdnem olyan, mint a lábamszára és széles, igen széles. — Itt járt az Isten — ujjong fel benne valami. Az Isten meglátogatott bennünket! Milyen jó nekünk! Még az Isten is meglátogat. Még Ő is eljön megnézni, jól viselem-e magam?

— Anyuka — szalad be borzongós kiáltással — látta az Istent?

Azt hitte: valami rettenetes nagy újságot mond, amiért majd előjön az Isten a szobából és megcsókolja két oldalról. Megdicséri, hogy milyen jó kisiú ő, hogy ő még az Istent is megismeri.

— Mit mondtál fiam? — ijed meg az anya.

— Láttam az Istent.

— Mit láttál te? Gyere csak ide — vette ölébe gyereket.

— Mondd csak, Lacikám, mit láttál te? ki bántott fiacskám, bántott valaki?

— Ott, édesenyám, a kazalnál. Ott van a csizmájának a nyoma. Olyan nagy csizmája vót, mint a lábam.

— Megvert? Ne félj! majd megveri a jó Isten.

A jó Isten? — csodálkozik el a kis Laci. De hogy bánthat a jó Isten? Hát akkor nem jó Isten, ha bánt!

— Anyukám, engem nem bántott senki. Én az Isten lábnyomát láttam. Erre befelé vezetett. Nem tetszett látni, édesenyám?

Valami furcsa balsejtelem ütötte meg az anyát. Ez a gyerek hallott valamit az Istenről s azt hiszi, hogy az Isten is csizmában jár, azt hiszi, hogy most eljött minket meglátogatni. Mit mondjon neki? Megmondja, hogy az Isten lélek, hogy az Isten nem úgy szokott a földre járni, hogy ő téved. Vagy hagyja rá? Majd elfelejti és talán valamikor később megmagyarázza? . . . Nem ezt nem teheti! Úgy érezte, hogy neki most kell betöltenie anyai hivatását, hogy neki meg kell magyarázni, hogy nem úgy van, ahogy ő azt elképzei.

— Figyelj csak ide — Lacikám, csókolja meg két oldalról fiát. — Tudod

---

az Istennek nincsen olyan teste mint nekem, vagy neked. Az Istennek, fiacskám, nincsen csizmája. Neki nincs szüksége csizmára, mert nincsen lába.

— Nincsen lába? — ütötte meg a gyereket ez a szó. Meg az, hogy nincsen teste?! De milyen Isten akkor az az Isten, ha se lába, se teste nincsen? Hogy jár, hogy veri meg a rossz gyereket? Nem, nem igaz! Nem lehet igaz!..

— Édesanyám — szólal meg búsan — ugye ez nem igaz?

Nem tudta mit érez. Nem tudta: be akarja-e az anyja csapni, vagy komolyan mondja. De mikor látta, hogy az anyja nem mosolyog, hogy milyen furcsán néz rá és simogatja a fejét: nem, nem azért se nem! Őt nem lehet becsapni! Ő tudja biztosan, hogy itt járt az Isten, hogy az a nagy nyom az Isten lábnyoma. Az anyja csak el akarja titkolni előtte, hogy itt volt az Isten s talán még mindig itt van.

A lelke forrongott. Fejében motvuskált az a kis tudás, hogy van Isten és hogy az Isten él. Ő valahogy úgy képzelte el az Istent, mint egy igen hatalmas, nagy urat, mint itt a szomszédban Sándor őr. Mindenkinek parancsol és mindenki csak neki engedelmeskedik. Szép, hatalmas úr és szép piros csizmája van, mint Sándor úrnak...

— Édesanyám, ugye nem igaz amlt tetszik mondani? Ugye csak bolondozni tetszik velem? Ugye édesanyám az Isten olyan...

— Dehogy is, fiacskám — szakította félbe fiát. Mondom, hogy nem mese ez! Az Isten lélek. Az a lélek, ami benned, meg bennem van. Nem jár Ő csizmába! Ne hidd!..

Anyuka haragszik — ötlött az eszébe Lacikának. Anyuka már türelmetlen. De azért nem hiszi el. Most az egyszer nem hiszi el. Nem hiheti el, hiszen anyuka be akarja csapni, el akarja vele hitetni, hogy nem jól látott, hogy ő szamárságot hisz. Azt hitte álmodik. Nem akarta elhinni, hogy őt, Lacikát az édesanyja, az ő anyukája becsapja. Pedig hogy sajnálta ő néha az anyukáját, ha sírt valamiért. Hogy segített ő neki, ha sietett.

És most, hogy az édesanyja vele csak tréfál, pedig ő komolyan beszél, úgy érezte, hogy őt senki se szereti, hogy őt mindenki csak sajnálja. Nem tudott szólni Mintha egy hatalmas zsilip zárult volna be valahol a lelkében. Betegnek, nagyon betegnek érezte magát. A ház megfordult vele és esett, esett lefelé. Elaludt... .

Könyvismertetés.

A nyolcadik osztály kérése a volt pataki diákokhoz!

Nemsokára nekünk is megszólal a válásra figyelmeztető csengő. Egy pár hét múlva lehajtott fejjel, ünnepélyes komolysággal kilépünk az iskola kapuján.

Búcsúzunk nyolc esztendőtlől.

Most érezzük, mit hagyunk itt. Ideges nyugtalansággal szedjük össze emlékeinket, mint ahogy nyaraló hivatalnokok rendezgetik szabadságuk végén a megbámult vidékek képeit. Szeretnők, ha valami mindig felidézne az itt töltött időt. Így jutott esztinkbe, hogy kiadjuk osztályunk három költőjének: Deme Lász-

---

lónak, Kiss Andrásnak, Tatár Zoltánnak, a verseit. Nyolc év öröme, bánata, Patak vidám, olykor elkomolyodó szelleme van benne költeményeikben. Ezek az egyszerű, rimes sorok mindig megőrzik számunkra diákéletünket, mint ahogy egy leprérselt virág felcsillantja az első szerelem tiszta sugárzását.

Kéréssel fordulunk a volt pataki diákokhoz, azokhoz akik még nem feledték el az iskolakertet, a Bodrog csillogó vizét, a maguk színes ifjúságát. Támogassanak törekvésünkben, vásárolják meg kötetünket. Reméljük: a volt diákok, Patak régi szerelmesei megértik a maiak kérését.

A könyv ára vidékre postaköltséggel 1:20 P. A megrendeléseket kérjük, hogy Király István VIII. o. t. Sárospatak címére küldeni.

„A három kereszt” Baksay Sándor 3 elbeszélése 48 oldalas kis könyvben, mint a „Református Írások” L. száma most jelent meg a Református Traktátus Sorozat kiadásában (Budapest, IX. Kálvin tér 8. II. 17.). Az olcsó, de nagyon érdekes és értékes kis könyv ára 30 fillér, 10 db. rendelése esetén 25 százalékos engedmény.

Tegyük közkinccsé, olvassuk és olvassuk nagy püspökünk örökbecsű és igazán építő írását. Ez a könyv igen alkalmas konfirmációi, vizsgai és esküvői ajándéknak is. Kedves meséje, mély értelme, tiszta keresztyén szelleme sok lelki örömet szerez az olvasónak.

„Hogyan neveljük gyermekeinket?” (Gyakorlati keresztyén nevelés) — Írta: dr. Koczogh András gimnáziumi igazgató. A Református Traktátus Sorozat 17—22. száma (Budapest, IX. Kálvin tér 8. II. 17.). 24 oldal, ára 20 fillér. 50 példányon felüli rendelés esetén 25 százalékos, 500 példányon felül 30 százalékos kedvezmény.

Tapasztalt pedagógus, családapapa és mély hitű református ember ismerteti teljesen gyakorlati szempontból, társadalmi életünk bajainak a kimutatásával a gyermeknevelés jelentőségét, a nevelés megvalósítását a családban és az iskolában. A 24 oldalas értékes füzet írója így foglalja össze célját: „Neveljük ezt az ifjúságot úgy, hogy feladatait magasabb szempontból tekintve — ... a mostaninál szebb és jobb világot tudjon építeni.” A füzet a tanítók és nevelők munkájához értékes szempontokat nyújt, igen hasznos lelkipásztorok, hitoktatók és gyermekekkel foglalkozó gyülekezeti munkások számára, a református szülők kezében pedig nélkülözhetetlen.

Z.

ILLUSZTRÁCIÓK

A Lélek távirata.

Nem olyan régen még az első oldalon közölték az újságok, hogy drótnélküli táviratok Párizs és Washington között, 7000 mérföld távolságba is felvehetők. Isten országába ez nem új dolog, mert Isten már évszázadok óta hallja az ő gyermekeinek imádságait és válaszai félreérthetetlenül tiszták. Imádkozzál mert meghallja az Úr.

Sok erő — kevés fogyasztó.

Egy Amerikai büszkén vitte egy idegenből jött barátját a Niagara vízeséshez. „Jöjj velem és megmutatom néked a világ legnagyobb kihasználatlan erejét.” Nem testvér felelte barátja, a legnagyobb kihasználatlan erő az Élő Isten Szent

Lelke. Testvér! Te használjad.

A külmisszió is a te ügyed.

Műemlék szerető emberek megkérték egy híres festő-művészt, hogy egy régi, omlófélben levő templomot olajképben örökítsen meg. Mikor a festménykész volt és megtörtént a leleplezés az emberek bámulattal néztek a képre Mert egy régi dülő halmaz helyett, a művész egy gyönyörű szép modern épületet festett. A nyitott ajtókon látható volt a gazdagon kifaragott szószék, a szép orgona és a művészi eszen kifestett ablakok. A bejáratnál egy finoman kidolgozott persely állott, amely az adakozók számára volt, de, és itt látszott meg a festő gondolata az omló egyházzról, a fényes persely fölött ott logott egy négyszögű egyszerű doboz ezzel a felírással — „a külmisszió részére” — és arra a kivágásra, ahová az adakozást kellett volna betenni, egy óriási pókhálóat festett. Testvér, a te egyházadban ne legyen pókháló!

Angolból átdolgozta: Berecz Árpád.

HIREINK

Benedek Kata rajzművésznő ápr. 17-én a felsőosztályú leány növendékek és a theol. ifjúság részére saját képeivel illusztrált tanulmányos előadást tartott „Himnuszok, fejfák, templomfestés” címen. — Benedek Kata művésznő másik értékes szolgálatát is e helyen emeljük ki: ő készítette el *Lord Rothermere* részére azt a díszoklevelet, amelyet a főiskola nagy patrónusának „honorary governor”-ává választása alkalmából hálájának kifejezéséül felajánlott s amelyet a Lord még ez esztendő tavaszán személyesen óhajt átvenni, amint az köszönőlevelében írja.

Farkas István püspök úr április 13-án, az állástalan segédlelkészek elhelyezése ügyében tartott megbeszélés alkalmával Patakon tartózkodott.

Az S. D. G. szövetség 30 tagja Naszády Béla szövetségi titkár vezetésével a Felvidékre nagy autóbuszkirándulást tett; április 10-én Patakra is betértek és a főiskola vendéglátó szeretetét megtapasztalták.

Nemeslelkű patrónánk emlékét örökítse meg ez a néhány sor: özv. Lakatos Józsefné, noszvaji lakos, a világháborúban elesett József fia emlékére 10.000 pengős alapítványt tett szegénysorsú pataki diákok segélyezési céljaira. A főiskola kiküldött

professzorai és a Timótheus regőscsapat március 22-én megjelentek Noszvajon, részben, hogy az alapítványt átvegyék, részben, hogy a nemes tettet méltóképen megköszönjék.

Szülői értekezlet volt ápr. 17-én az imateremben, mely a pályaválasztás kérdéseivel foglalkozott. A kérdés természetének megfelelően dr. Urbán Barnabás gimn. tanár elvi szempontból, a tanári kar részéről mutatott rá a pályaválasztás fontosságára, dr. Árvay József, mérnök pedig, mint szülő, gyakorlati megvilágításban foglalkozott a kérdéssel.

Regősök — evangelizátorok. Április 23-án az I. regőscsapat Nagybariban végzett felejtetetlen szolgálatot a gyülekezeti konferencián. Dr. Zsíros József igazgató úr kezdeményezésére indult meg a regősök újfajta munkája: az evangelizálás. Ugyancsak az igazgató úr vitte a II. regőscsapatot Szürnyegre április 30-án, miközben az I. regőscsapat Miskolcon a cserkészkerület közgyűlésén bemutatót tartott. Május 6—7-én gyülekezeti konferencia lesz Imregen, melyen a regősök végzik a bibliaköri szolgálatot is.

Szerkesztői üzenetek. Utolsó számunk jún. 15-én jelenik meg. Lapzártá jún. 4-én. Kérjük Testvéreinket, hogy utolsó számunk számára eddig az időpontig adják be írásaikat a Főszerkesztőhöz. **J.S.** Beküldött verse jó. Jövő számunkban közöljük. **Előfizetőinket** kérjük, hogy sziveskedjenek még hátralevő tartozásaikat jún. 4-ig a Kiadóhivatalnak elküldeni.

Nyomtatta: Kisfaludy László a ref. főiskola betűivel, Sárospatakon.

Tiszt.
Seniori hivatal.
H.